

Briselē, 2025. gada 30. jūnijā
(OR. en)

10530/25
ADD 2

Starpīestāžu lieta:
2025/0825 (COD)

EF 205
ECOFIN 843
SURE 9

PAVADVĒSTULE

Sūtītājs:	Eiropas Komisijas ģenerālsekrētāre, parakstījusi direktore <i>Martine DEPREZ</i>
Saņēmējs:	Eiropas Savienības Padomes ģenerālsekrētāre <i>Thérèse BLANCHET</i>
K-jas dok. Nr.:	SWD(2025) 826 final
Temats:	KOMISIJAS DIENESTU DARBA DOKUMENTS IETEKMES NOVĒRTĒJUMA KOPSAVILKUMA ZIŅOJUMS Vērtspapīrošanas regulējuma pārskatīšana Pavaddokuments dokumentiem Priekšlikums EIROPAS PARLAMENTA UN PADOMES REGULAI, ar ko groza Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES) 2017/2402 (2017. gada 12. decembris), ar ko nosaka vispārēju regulējumu vērtspapīrošanai un izveido īpašu satvaru attiecībā uz vienkāršu, pārredzamu un standartizētu vērtspapīrošanu un Priekšlikums EIROPAS PARLAMENTA UN PADOMES REGULAI, ar ko Regulu (ES) Nr. 575/2013 par prudenācijām prasībām attiecībā uz kredītiestādēm groza attiecībā uz prasībām vērtspapīrošanas riska darījumiem

Pielikumā ir pievienots dokuments SWD(2025) 826 final.

Pielikumā: SWD(2025) 826 final

Strasbūrā, 17.6.2025.
SWD(2025) 826 final

KOMISIJAS DIENESTU DARBA DOKUMENTS
IETEKMES NOVĒRTĒJUMA KOPSAVILKUMA ZIŅOJUMS

Vērtspapīrošanas regulējuma pārskatīšana

Pavaddokuments dokumentiem

**Priekšlikums EIROPAS PARLAMENTA UN PADOMES
REGULAI,**

**ar ko groza Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES) 2017/2402 (2017. gada 12. decembris), ar ko nosaka vispārēju regulējumu vērtspapīrošanai un izveido īpašu satvaru attiecībā uz vienkāršu, pārredzamu un standartizētu vērtspapīrošanu un
Priekšlikums EIROPAS PARLAMENTA UN PADOMES**

REGULAI,

ar ko Regulu (ES) Nr. 575/2013 par prudenciālajām prasībām attiecībā uz kredītiestādēm groza attiecībā uz prasībām vērtspapīrošanas riska darījumiem

{COM(2025) 825 final} - {COM(2025) 826 final} - {SEC(2025) 825 final} -
{SWD(2025) 825 final}

Rīcības nepieciešamība

Vērtspapīrošana apvieno banku un finanšu iestāžu turētos finanšu aktīvus, piemēram, aizdevumus, hipotēkas vai kredītkaršu parādus, un sagrupē tos jaunos produktos, kurus ieguldītāji var iegādāties. Pēc tam ieguldītāji saņem regulārus maksājumus, jo tiek atmaksāts sākotnējais parāds, līdzīgi kā saņemot procentus no aizdevuma. Tā rezultātā bankas var atbrīvot kapitālu un sniegt jaunus aizdevumus mājāsaimniecībām un uzņēmumiem (t. i., koproratīvas struktūras, MVU), vienlaikus pārvedot risku ārpus banku sistēmas.

Pasaules finanšu krīzes laikā zemo nozares standartu dēļ ASV riskanti aizdevumi tika vērtspapīroti, un kad tiem iestājās saistību neizpilde, tas ietekmēja ieguldītājus ES. Tā rezultātā ES pieņēma stingrus noteikumus par vērtspapīrošanu, kuru mērķis bija stiprināt ieguldītāju aizsardzību, pārredzamību, uzticēšanos un vērtspapīrošanas tirgus stabilitāti. Pēc pieciem noteikumu spēkā būšanas gadiem Komisijas novērtējums parādīja, ka ir notikusi pārmērīga korekcija. Vērtspapīrošanas regulējums ir izstrādāts pārāk stingri un kavē tirgus attīstību. Lai gan tirgus nav attīstījies, kā gaidīts, tas ir kļuvis drošāks. Vērtspapīrošanas tirgus stimulēšana ir atzīta par svarīgu uzkrājumu un ieguldījumu savienības iniciatīvu, kas var palīdzēt palielināt Eiropas ekonomikas finansējumu.

Komisijas novērtējums liecina, ka pašreizējā regulējuma mērķi, kas izklāstīti 2015. gada ietekmes novērtējumā, joprojām nav pilnībā vai daļēji sasniegti. Minētais regulējums ir daļēji efektīvi novērsis ieguldītāju stigmatizāciju un regulatīvos trūkumus attiecībā uz vienkāršu, pārredzamu un standartizētu vērtspapīrošanu. Tomēr tas vērtspapīroto aktīvu pirkšanu un pārdošanu ir padarījis dārgu un vērtspapīrošanas procesu – nepietiekami pievilcīgu bankām un apdrošinātājiem piemērojamo augsto prudenciālo prasību dēļ.

Pašlaik ES netiek pietiekami izmantots vērtspapīrošanas potenciāls attiecībā uz riska diversifikāciju, kas nodrošina papildu aizdevumus ekonomikai un kapitāla tirgus attīstībai. Tā ir neizmantota iespēja finansēt Eiropas stratēģiskās prioritātes, apmierināt zaļās, digitālās un sociālās pārkārtošanās un aizsardzības izdevumu finansēšanas vajadzības, kā arī padziļināt Eiropas kapitāla tirgus. Šajā kontekstā vērtspapīrošanas pārskatīšana ir svarīga uzkrājumu un ieguldījumu savienības iniciatīva.

Ko paredzēts sasniegt ar šo iniciatīvu?

Šīs iniciatīvas mērķis ir mazināt nepamatotos šķēršļus vērtspapīrošanas darījumu emisijai un ieguldījumiem, jo īpaši:

- samazināt nepamatotas darbības izmaksas emitentiem un ieguldītājiem, līdzsvarojot tās ar pienācīgiem pārredzamības, ieguldītāju aizsardzības un uzraudzības standartiem;
- pielāgot bankām un apdrošinātājiem piemērojamo prudenciālo regulējumu, lai labāk ņemtu vērā faktiskos riskus un atceltu nepamatotas prudenciālās izmaksas vērtspapīrošanas produktu emisijai un ieguldījumiem tajos, vienlaikus aizsargājot finanšu stabilitāti.

Šī iniciatīva nenosaka konkrētu mērķi attiecībā uz tirgus lielumu vai izaugsmi, kā arī necenšas dot priekšroku konkrētām nozarēm vai stimulēt tirgus attīstību konkrētā veidā. Drīzāk tā ir vērsta uz nepamatotu šķēršļu novēršanu, kā rezultātā tiek izveidots uz risku jutīgāks un labāk kalibrēts veicinošs satvars, kas nodrošina lielāku kredītesānu reālajai ekonomikai.

Tirgus attīstību ietekmē ne tikai regulatīvie pasākumi, bet arī citi faktori. To starpā ir konkurence ar citiem instrumentiem, piemēram, segtajām obligācijām, kā arī monetārā

politika, kuras ietekmē pēdējos gados viegla piekļuve centrālās bankas likviditātei padarīja vērtspapīrošanu bankām mazāk pievilcīgu. Turklāt nozares iniciatīvas būs svarīgas, lai samazinātu izmaksas, izmantojot standartizētas emisijas un apjomradītus ietaupījumus.

Iespējamie risinājumi

Tika apzināti politikas risinājumi trīs galvenajās jomās, pamatojoties uz ieguldījumu no plaša ieinteresēto personu loka: Eiropas uzraudzības iestādēm, vienotā uzraudzības mehānisma, tirgus dalībniekiem, akadēmisko aprindu pārstāvjiem, NVO un dalībvalstīm. Risinājumi, lai i) samazinātu augstās darbības izmaksas, ii) samazinātu nepamatotus prudenciālos šķēršļus bankām emitēt vērtspapīrošanas produktus un ieguldīt tajos un iii) likvidētu nepamatotas prudenciālās izmaksas apdrošinātājiem, kas iegulda ES vērtspapīrošanas tirgū, rada vēlamo risinājumu “kopumu”, kas kopā varētu vislabāk sasniegt izvirzītos mērķus.

Lai samazinātu **augstās darbības izmaksas**, tiek apsvērts gan mērķtiecīgs, gan plašāks pasākumu kopums. 1.1. risinājums paredz vienkāršot un atcelt dažas uzticamības pārbaudes un pārredzamības prasības, kas tiek uzskatītas par liekām vai pārāk preskriptīvām (piemēram, konkrētu pārbaudes prasību racionalizēšana attiecībā uz atkārtotiem darījumiem un informācijas atklāšanas veidnēm). Saskaņā ar 1.2. risinājumu regulētajiem ieguldītājiem tiktu pilnībā atceltas obligātas ar vērtspapīrošanu saistītas uzticamības pārbaudes prasības, un pārredzamības prasības kļūtu principos balstītas.

Lai pievērstos **prudenciālajam regulējumam**, kas ļauj bankām vairāk emitēt un ieguldīt vērtspapīrošanā, tiek apsvērti divi risinājumu kopumi: mērķtiecīgas izmaiņas (2.1. risinājums) un radikāla esošā banku prudenciālā regulējuma pārskatīšana (2.2. risinājums). 2.1. risinājums paredz mērķtiecīgus pielāgojumus Kapitāla prasību regulā, lai nodrošinātu, ka banku vērtspapīrošanai piemērojama kapitāla režīms ir jutīgāks pret risku, kā arī lai paplašinātu vērtspapīrošanas pozīciju atbilstību banku likviditātes rezervēm. 2.1. risinājums arī padarītu ātrāku un saskaņotāku uzraudzības iestāžu novērtējumu par darījumu atbilstību kapitāla atvieglojumu saņemšanai saskaņā ar būtiska riska pārvešanas regulējumu. 2.2. risinājums ietvertu banku prudenciālās uzraudzības regulējuma fundamentālu pārskatīšanu, tostarp ieviešot jaunas formulas vērtspapīrošanas kapitāla režīma aprēķināšanai, ievērojami atvieglojot prasības vērtspapīrošanas darījumiem, lai tos varētu iekļaut banku likviditātes rezervēs, un atceļot sarežģītas prasības uzraudzītājiem, kas novērtē darījumus kapitāla atvieglojumu saņemšanai. Atšķirībā no 2.1. risinājuma 2.2. risinājums nozīmētu būtiskas novirzes no starptautiskajiem Bāzeles standartiem.

Lai novērstu **šķēršļus apdrošinātājiem** ieguldīt ES vērtspapīrošanas tirgū, tiek piedāvāti trīs risinājumi, un tajos visos ierosināts samazināt kapitāla prasības. Saskaņā ar 3.1. risinājumu kapitāla prasības vērtspapīrošanai, kas nav VPS vērtspapīrošana, tiktu samazinātas, lai samazinātu nesakritību ar kapitāla prasībām, ko piemēro VPS vērtspapīrošanai, un novērstu pārmērīgu piesardzības līmeni, kas iestrādāts pašreizējā regulējumā. Saskaņā ar 3.2. risinājumu kapitāla prasības augstākas prioritātes un zemākas prioritātes laidieniem vērtspapīrošanas darījumos, kas nav VPS vērtspapīrošana, tiktu diferencētas, tādējādi novēršot prudenciālos šķēršļus ieguldījumiem šajā tirgus segmentā. 3.3. risinājums samazina kapitāla prasības visiem vērtspapīrošanas darījumiem (VPS vērtspapīrošanai un vērtspapīrošanai, kas nav VPS), nodrošinot, ka kapitāla prasības ir vērstas tikai uz saistību neizpildes riska faktoriem.

Vēlamo risinājumu ietekme

Pamatojoties uz efektivitātes, lietderības un saskaņotības salīdzinājumu, detalizētajā analizē par vēlamo kopumu tika izvēlēts 1.1., 2.1. un 3.2. risinājums.

Risinot jautājumu par augstajām darbības izmaksām emitentiem un ieguldītājiem, radikālas izmaiņas neprudenciālajā regulējumā saskaņā ar 1.2. risinājumu sniegtu lielākus ieguvumus attiecībā uz sloga samazināšanu, tomēr tas būtu saistīts ar lielāku risku tirgus integritātei. 1.1. risinājums nodrošina līdzsvarotāku rezultātu starp nepamatotu izmaksu samazināšanu attiecībā uz darbības uzticamības pārbaudi un informācijas atklāšanu, vienlaikus saglabājot augstu tirgus pārredzamības, ieguldītāju aizsardzības un uzraudzības iestāžu veikto uzraudzības līmeni. Kopumā tiek lēsts, ka ierosinātās izmaiņas uzticamības pārbaudes un pārredzamības prasībās ES vērtspapīrošanas tirgū radīs izmaksu ietaupījumus 310 miljonu EUR apmērā gadā.

Attiecībā uz bankām piemērojamajiem prudenciālajiem noteikumiem 2.1. risinājums ir vēlamais risinājums, lai efektīvi un mērķtiecīgi novērstu kalibrācijas kļūdas. 2.2. risinājums varētu radīt riskantākas kapitāla pozīcijas un ietekmēt banku likviditātes rezerves, 2.1. risinājums stimulētu banku dalību vērtspapīrošanas tirgū, neapdraudot finanšu stabilitāti vai būtiski nenovirzoties no starptautiskajiem standartiem.

Šķiet, ka 3.2. risinājums ir visefektīvākais, lai novērstu nepamatotus prudenciālos šķēršļus apdrošinātājiem piedalīties vērtspapīrošanas tirgū. Tas novērstu nepamatotus prudenciālos šķēršļus ieguldījumiem vērtspapīrošanā, kas nav VPS vērtspapīrošana, pievēršoties pašreizējam pārmērīgi stingrajam prudenciālajam režīmam, vienlaikus novēršot nepamatotus stimulus apdrošinātājiem ieguldīt riskantākajās laidienos un izvairoties no apdrošinājuma ņēmēju aizsardzības nepamatotas pasliktināšanās. No 3.2. risinājuma izrietošie kapitāla atvieglojumi būtu gandrīz 6 miljardi EUR (salīdzinājumā ar 4 miljardiem EUR 3.1. risinājumam un 7 miljardiem EUR 3.3. risinājumam).

Vēlamā pakete sniedz ES iespēju samazināt slogu un atbilstības nodrošināšanas izmaksas emitentiem un ieguldītājiem, stimulēt vērtspapīrošanas tirgu un uzlabot ES finanšu sistēmas konkurētspēju. Finanšu iestādes visā ES varēs rēķināties ar vienkāršākiem pārredzamības un uzticamības pārbaudes režīmiem un lielāku riska jutīgumu attiecībā uz vērtspapīrošanas ieguldījumu faktisko risku.